

Y2K กับความรับผิดชอบทางกฎหมายในด้านธุรกิจประกันภัย

การทำงานของพร่องของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นกับการต่างๆ มากมาย รวมทั้งหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจด้วย ได้แก่ ระบบฐานข้อมูลของธนาคารและสถาบันการเงิน แม้แต่ระบบของกระทรวงการคลัง แบงก์ชาติ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรมสรรพากร ตลอดจนการคิดค่าบริการและฐานข้อมูลของการไฟฟ้า องค์กรโทรศัพท์และรัฐวิสาหกิจอื่นๆ ในธุรกิจประกันภัยก็อาจมีผลกระทบกับระบบฐานข้อมูลได้เช่นกัน ระบบการคำนวณเบี้ยประกันหรือการหักลดค่าเบี้ยประกัน เป็นต้น

ปัญหาที่ไม่ยุ่งยากมากนักหากเพียงแค่ระบบทำงานผิดพลาดทำให้ข้อมูลไม่เพียงพอหรือบกพร่อง แต่ระบบที่เกี่ยวข้องกับชีวิตทรัพย์สินอาจก่อให้เกิดปัญหาอย่างมหาศาลตามมา อาทิ เครื่องบิน, รถยนต์, ลิฟท์, เครื่องจักร, เครื่องปั๊มหัวใจ, เครื่องช่วยหายใจในโรงพยาบาล, ฐานยิงจรวดของกองทัพ ฯลฯ รวมทั้งการทำงานผิดพลาดนี้จะก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่ผู้เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นก็อาจเกิดผลกระทบและมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยได้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนในเรื่องประกันภัยความรับผิด ซึ่งก็ต้องพิจารณาตามสัญญาประกันภัยเป็นกรณีๆ ไป

การแก้ปัญหาของหน่วยงานรัฐกับปัญหา Y2K เป็นเรื่องของระบบ โดยต้องเริ่มตั้งแต่ต้นนโยบายทางการเมือง การบริหารของรัฐบาลเทคโนโลยี และที่สำคัญที่สุดต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรขององค์กรด้วย

หน่วยงานรัฐที่ไม่สามารถให้บริการแก่เอกชนได้เพราะผลจากปัญหา Y2K อาจเกิดความรับผิดทางกฎหมายต่อเอกชนผู้ได้รับความเสียหาย และการที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องมีส่วนประมาทเลินเล่อในการระวังหรือบรรเทาทำให้เกิดปัญหาเจ้าหน้าที่นั้นก็อาจต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัวในความเสียหายนั้นๆ ด้วย

แม้หน่วยงานของรัฐจะได้เอาประกันภัยคุ้มครองความเสียหายไว้กับบริษัทประกันภัยไว้ก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาว่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นมีจำนวนมหาศาล บริษัทประกันภัยจึงอาจต้องพยายามหาทางปฏิเสธความรับผิดและปฏิเสธไม่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนด้วยเหตุข้อต่อสู้ต่างๆ

ประเภทของสัญญาประกันภัย

1. กรมธรรม์ระบุโดยชัดแจ้งเกี่ยวกับความรับผิดในกรณีความเสียหายจาก Y2K
2. กรมธรรม์ไม่ได้กล่าวถึงความรับผิดจากปัญหา Y2K ไว้โดยเฉพาะ

ยุติธรรมหรือไม่ที่ผู้รับประกันภัยจะปฏิเสธความรับผิดชอบจากปัญหาY2K

ข้อต่อสู้ของผู้รับประกันภัย

1. พิจารณาข้อยกเว้นตามกรมธรรม์ว่าครอบคลุมถึงปัญหา Y2K หรือไม่ เช่น ความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินที่เอาประกัน อยู่ในความคุ้มครองตามกรมธรรม์หรือไม่
2. Y2K ไม่ใช่เหตุที่เอาประกันภัยไว้ (An Uninsured Event)
 - โดยทั่วไปแล้วผู้รับประกันจะรับผิดชอบเพียงเหตุที่เอาประกันตามกรมธรรม์เกิดขึ้น หากเหตุที่เกิดขึ้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบตามกรมธรรม์แล้ว ผู้รับประกันไม่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ เหตุที่เอาประกันภัยเป็นผลมาจาก Y2K ถือเป็นความรับผิดชอบตามกรมธรรม์หรือไม่
3. ความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกัน (ม.879)
 - การละเลยหรือไม่แก้ไขหรือแก้ไขแล้วไม่ประสบความสำเร็จในปัญหา Y2K ซึ่งทำให้เกิดวินาศภัยนั้น อาจถือเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกัน
 - ซึ่งต้องพิจารณากรมธรรม์นั้นๆ ว่าคุ้มครองความเสียหายอันเกิดจากความประมาทเลินเล่อไว้หรือไม่ เพราะกรณีนี้คู่สัญญาสามารถตกลงเป็นอย่างอื่นได้
4. Y2K ไม่ใช่ความเสี่ยงภัย (Risk หรือ Fortuity) แต่เป็นความแน่นอน (Certainty)
 - จึงไม่ถูกคุ้มครองโดยสัญญาประกันภัย ซึ่งจะเป็นกรณีกรมธรรม์ระบุคุ้มครอง Y2K เป็นเหตุที่เอาประกันภัยไว้ เพราะหลักกฎหมายประกันภัยต้องเป็นการประกันความเสี่ยงภัยเท่านั้น (Insured Against Risk)
5. ความเสียหายอันเป็นผลโดยตรงมาแต่ความไม่สมประกอบในเนื้อแห่งวัตถุที่เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในความวินาศภัย เว้นแต่จะได้อตกลงกันเป็นอย่างอื่น (ม.879)
6. ความเสียหายเกิดจากการจงใจทำให้เกิดความเสียหาย (Wilful Misconduct)
 - การละเลยไม่แก้ไขปัญหาY2K ของผู้เอาประกันภัย จะถือว่าวินาศภัยเกิดจากการจงใจทำให้เกิดความเสียหายของผู้เอาประกันภัยหรือไม่ หรือเกิดขึ้นเพราะความทุจริตของผู้เอาประกันภัย(ตาม ม.879) หรือไม่

7. สัญญาเป็นโมฆียะ เนื่องจากจงใจไม่เปิดเผยข้อความจริง (Non-Disclosure)

- ทุกครั้งที่มีการต่อสัญญาหรือเริ่มทำสัญญาใหม่ ผู้เอาประกันมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อความจริงใดๆ ที่อาจจูงใจผู้รับประกันให้เรียกเบี้ยประกันสูงขึ้นหรือบอกปิดไม่รับสัญญาหากทราบข้อความจริงนั้น ปัญหาก็คือ Y2K ถือเป็นข้อความจริงที่สามารถจูงใจผู้รับประกันภัยดังกล่าวหรือไม่

แนวทางแก้ปัญหาความรับผิดของผู้รับประกันภัย

1. สำหรับสัญญาใหม่ กำหนดสัญญาเกี่ยวกับความรับผิดกรณีนี้ให้ชัดเจน ได้แก่ ยกเว้นความรับผิด กำหนดข้อจำกัดความรับผิด กำหนดการรับรู้ปัญหาดังกล่าวไว้ขณะทำสัญญา
2. เรียกเบี้ยประกันสูงขึ้นในกรณีคุ้มครองความเสียหายจาก Y2K
3. กำหนดในกรมธรรม์เป็นสาระสำคัญหรือเป็นเงื่อนไขในการทำประกันที่ผู้เอาประกันต้องแจ้งให้ผู้รับประกันทราบหรือต้องแก้ไขให้เรียบร้อยในกรณีที่เกี่ยวข้องกับปัญหา Y2K